

a szegedi kivánság-tárlatról

Tervváz'at, amit sürgősen meg kell valósítani, hogy az olvasó ne érezze utópiának

(A Délmagyarország munkatársától) Plakátok, hirdetések és hírlapi cikkek bő részletességgel szóvaltak be a művészetet kedvelő közönségnek arról, hogy a kultúrügyosztály, a városi múzeum vezetőségével egyetértésben, nagyvonalú tervet valósít meg. Minden tekintetben a legnagyobb elismeréssel adózunk az illetékeseknek, hogy ebben a jobsorsra érdemes városban vérkeringést, szellemi haladást jelentő munkálkodást indítottak meg. Tudjuk azt, hogy a városi múzeum raktárhelyiségei, a városi hivatalok — nem is beszélve a múzeum képtáráról, roskadásig teltek a műtárgyaktól. Ezekről tódig a nagyközönség alig-alig vehetett tudomást. Tény az, hogy kiállításra vagy állandó jellegű átfogó erejű képtárra a múzeum igen korlátozott férőnélyvel rendelkezik. Minteddig kénytelen volt azt a sok műtárgyat, képet, szobrot, grafikát — amit évtizedek alatt gyűjtött, vásárolt, kapott: — raktárban és hivatalhelyiségekben elhelyezni.

A kultúrügyosztály felismerte ennek vizsás voltát. Vagyontelenítő műtárgyakkal rendelkezünk, de ezeknek nevelő és felemelő hatásából városunk polgárai nem részesülhetnek. A kultúr-szenátor, a múzeumigazgatóval tartott hosszas tanácskozás eredményeként elhatározta, hogy rendszerbe foglalják a műanyagot, feldolgoztatják erre alkalmas művészekkel, esztétákkal: koronként, értékszerint és stílusstörékvénként. Egyesítik a képet a grafikát, szobrászati és építőművészeti anyaggal s ilyen értelemben regisztrálva, 3 hónaponként újrendezett kiállításokon, szakszerű útműtatóval ellátva, szakelőadásokkal és tárlatvezetésekkel kísérve, bemutatják. Ezekkel a kiállításokkal nem csupán a nevelő hatást óhajtják elérni, demonstrálni akarják azt is, hogy a hivatalos város, minden időben eleget tett kultúrkötelezettségének és a szegedi művészek is fejlődésképesek, a hazai, valamint az európai művészetekben pozíciót töltenek be.

Újrendszerű képzőművészeti kiállítás a városi múzeumban

A múzeum felé, ahova eddig diákok s nyugdíjas öregurak igyekeztek, most sűrű csoportokban mennek az emberek. A városi képtár újrendszerű kiállításának megnyitója volt ma délelőtt. A pénztárnál csinosan kiállított könyvecskét árusítanak. A könyv a kiállított műtárgyak katalógusát: tanulmányokat, útmutatást tartalmaz. Előszavában rámutat az új kiállítási rendszer nagy jelentőségére. A kiállítások folyamatossága lehetővé teszi úgy a nagyközönségnek — írja — mint a tanuló és egyetemi ifjúságnak, a maradandó értéket jelentő műszemléletet és azt a nélkülözhetetlen esztétikai alaptudást, amelynek birtokában a műélvezés tovább halad a laikus szemléletnél és magasabbrendű értékelési előképzetést kap. A könyvecske a továbbiakban tanulmányt közöl arról az öt évtizedes szegedi művészeti életéről,

amely időszakból a kiállítás anyaga áll. Rámutat az erdőkre, a hatásokra, amelyekből művészeink megalakították saját művészetüket. A kiállítás anyagát úgy állították össze, hogy megvilágítja a kort is, amelyből a különféle művészi megnyilatkozás kitermelődött. Szemlélteti művészeink törekvéseit, országos jelentőségű mesterek párhuzamában. Felvonulnak azidőben működött városi ösztöndíjasaink és bemutatja a kiállítás az árvízutáni város fellendült szellemi életét és alkotni vágyó készségét. A kis könyvecské magyarázó sorainak vezetése mellett szemléljük a kiállítást és mindenestre kiterjedő művészeti áttekintést kapunk. Nem csupán a régi Szeged művészeti életét ismerjük meg, de sok kultúrtörténeti adatot is. A kiállítás anyaga a századforduló magyar szellemi fellemlésénél ér véget s mint erről értesültünk a 3 hónap után rendezendő kiállítás anyaga, a millenium művészetétől folytatódik. A katalógus pontosan megjelöli a napot s az órát, amikor egyetemi tanárok, esztéták s művészek tartanak a kiállítás tárgyáról előadást és tárlatvezetést.

Egy év múlva...

Egy év múlva ilyen plakátok jelentek meg Szeged utcáin:

„ÉLŐ MŰVÉSZETÜNK“ CIMŰ KIÁLLÍTÁS A VÁROSI KÉPTÁR RENDEZÉSÉBEN.

A MUZEUM NAGYJELENTŐSÉGŰ ÖTÖDIK KIÁLLÍTÁSA. A MULT ÉVI KEZDEMÉNYEZÉS ORSZÁGOS ARÁNYU ÉS SIKERŰ KULTURESEMÉNYÉ FEJLŐDÖTT.

A Délmagyarország így ír!

Immár ötödször tartjuk beszámolóinkat, a városi képtár minden tekintetben nagyszerűen bevált kezdeményezéséről. A három hónaponként ismétlődő kiállítások megismertették az érdeklődők tömegével Szeged művészeti életét a legregibb időkől napjainkig. Láttuk a nagy szegedi árvíz utáni művészet tükrében, láttuk középkori művészeti emlékeinket, láttuk — templomaink s magánjavjaink jóvoltából — a szegedi és Szegeden dolgozó barokk mesterek műveit. Egységes képet kaptunk a Joó fiúvérek, Tóth Molnár, Gabara Vincs, művészetéről épp úgy, mint az impresszionizmus szegedi mestereinek Nyilassy, Károlyi, Papp, Heller, Szóry művészetéről.

A most nyitott ötödik kiállítás jelentősen bővült úgy anyagban, mint a művészeti kor ismertetésében. A budapesti Szépművészeti Múzeum felismerte a kezdeményezés jelentőségét és segítségünkre sietett, mikor is a háborús és háború utáni művészetek jelenlegi bemutatását, saját nagyszerű rendszerbe foglalt gyűjteményével kibővítette és ezáltal jobban érthetőbbé tette. Az az időszak volt a legmostohább Szegeden a művészetek pártolásában. Trianon okozta életgondok eltávolí-

tották a várost az esztétikai szép élvezésétől. Az a periódus volt országunk művészetében a forrongó, zavaros korszak, amikor a nagyközönség hite, a művészetek életképességében és élvezhetőségében meggingott. Ezért jelentős e kiállítás, hisz feleletet ad műtárgyaiban és katalógusának tanulmányában mindarra a még ma is nyitott kérdésre, amire jó választ csak egy kiállítás retrospektív anyaga és annak esztétikai magyarázata adhat. Most mikor áttekintjük művésztünk forradalmi anyagát, annak rengeteg túlzását, láthatjuk igazán, hogy a színleg ok- és céltalan művészeti kicsapongásokból, milyen sok eredmény szűrődött le élő művészetünk számára. Belátjuk, hogy a forrongó időszak tartalmazta az evolúciónak sok szennyét és kárát, mégis szükség volt rá, mert ezen az úton keresztül kapta meg mai kiegyensúlyozott művészetünk továbbhaladási lehetőségét...

Most, hogy eljutottunk az ötödik kiállításához, látjuk csak igazán, hogy mennyire szükséges volt az áldozat, a munka, amibe az újrendszerű és változó tárgyú városi képtár megszervezése került. A szellemi hatásokon kívül számos olyan tényről emlékezünk, ami úgy erkölcsiileg, mint anyagilag szolgált városunk hasznára. Erkölcsiiekben eredményt jelent, mert ifjúságunk érdeklődését olyan dolgokra hívta fel, amiket a multban nélkülözni volt kénytelen, s így elesett a művészetek nyújtotta nemes élvezet birtoklásától. Városunk nagyközönségének izlését, izlésén keresztül életszemléletét fejlesztette. A kiállításoknak jól értékesített reklámozása, a nagykiterjedésű vidék előtt, mint kultúrváros tette ismertté Szegedet. Különösen kiemeljük az életterületünkbe tartozó Délvidéket. A Délvidék hozzánk utazó lakossága, mindennapi szükségleteik igényesebb beszerzésén felül, magasabb rendű kultúrát is kapnak, ami kívánatosá teszi városunk gyakori felkeresését. E kiállítások rendezése anyagilag is kifizetődik, annak ellenére, hogy ez a város költségvetésében kiadást jelent: a múzeum tisztii- és altisztii karának kibővítésével, a tájékoztató könyvek megírása és kinyomatásával, nemkülönben az okosképpen kifejtett propaganda költségével. A belépődíjak, a mindenkör teljes számban eladott katalógusok (amelyeknek szerkesztése könyvtári érték) bevételeiből a kiadások nagyrészt megtérültek.

Meg kell még említenünk azt is, hogy a kiállítások tartama alatt a múzeum vezetősége a kupolaesernök adottságait is kihasználta. A szegedi művészeknek engedte át részben kollektív, részben csoport kiállítások rendezésére. Ezzel azt a régi napirenden levő problémát is

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

megoldották, hogy művészeink nem kénytelenek többé holmi szűk üzlethelyiségekben szorongni művészetükkel.

Művészi képek minden szegedi tárlaton

A köztudatba jutott kultúrseretet s a céltudatosan irányított műértékelés a közönség disztinváló készségét és vásárlókedvét eredményezte. A művészársadalom nem kitaláztotta és nyomorgója már a városnak, hanem becsült rétege. Művészi képek díszítik a szegedi lakások falait.

Ha mindezekhez hozzászámítjuk azt is, hogy a fellelkesült közönség a művészet más területén is igényesebb lett s következménye más művészi területein is jobban nagyvonalúbbat eredményezett, — azt látjuk, hogy a hivatalos kultúrváros betölti hivatását.

Érdeklődéssel tekintünk a múzeum további programja elé, melyben a vidéki centrumokkal történő eserekiállítások, fővárosi vendorkiállítások, előadások, hangversenyek szerepelnek.

Felemelő látvány az egykor elhagyott múzeum, amely most egyformán felkarolt helye a népnek, az iskolásoknak egyetemistáknak és intellektuelleknek.

Örömmel üdvözljük azokat, akik végre belátták, hogy a kultúrváros büszke címét milyen egyszerű esztétikussággal érdemelheti ki egy haladó szellemű vidéki nagyváros. Reméljük, hogy az első ötletet követő fogják a többiek s az újra életre keltett szabadtéri játékokkal, ünnepekkel stb., Szeged első helyre kerül a magyar vidéki városok sorában.

(Múzeumunk póklálósodó raktárai, semmitmondó unalmas képtáraink a veszendő művészeti kultúránk tette szükségessé a cikket. A fenti utópisztikus formát azért választottuk, hogy elkerüljük a látszatát is annak, hogy támadni akarunk, vagy bűnbakot keresünk. Nem óhajtunk senkinek sem kelemetlenkedni, távol áll tőlünk a malícia, vagy gúnyolódás is. Jól tudjuk, hogy nem kereshetjük a közöny okát egy emberben. Célunk, hogy segítsünk ott, ahol tudunk és hogy felhívjuk az illetékesek figyelmét képtárunkra, illetve műtárgyaink álló vagyonunk racionalizálására.)

Halálos büntetés Szerbiában a német haderő tagjai ellen támadókra

Belgrád, március 5. A szerbiai német megszálló csapatok parancsnoka szigorú rendeletet adott most ki, amelynek értelmében halállal kell büntetni mindazokat, akik a német haderő tagjai ellen támadást követnek el, vagy kísérelnek meg. Azokat is halálbüntetéssel sújtják, akik a támadások végrehajtására alakult szervezetek tagjai, akik a felkelőknek, vagy támadónak rejtekhelyet, élelmet adnak, vagy bármi módon elősegítik ezt, hogy a támadásokat végrehajthassák s utána elrejtőzzenek, vagy megszökjenek a támadók.